
Opstandelsens Fest er Paasken

En prædiken af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Opstandelsens Fest er Paasken	4
Metadata om værket	4
Metadata om værket	4

Opstandelsens Fest er Paasken

Prædikedato . 1936/1937

Prædiken ID Pxxxx36-01

Kilde KMF-nr. 20.02.03 (Datering ifølge Niels Nøjgaard.)

Paaskeartikel (utrykt? fra 1937? Hentydning til til Abessinienkrigen og den spanske Borgerkrig)

Opstandelsens Fest er Paasken.

Engang imellem spørger man sig selv: er Opstandelsen egentlig noget at feste for længere? jeg mener ikke engang dermed, om Folk tror paa den mere, men trænger de overhovedet til den, bryder de sig om den?

Det er overdaadigt, som vi Mennesker gaar op i Døgnets Sager. Ikke blot i, om vi kan faa et Svinekort mere, og om Lærer Hansen underviser Jens og Birte dygtigt nok. Men hvor kan vi med Liv og Sjæl gaa op i Problemet om Fru Poulsens nye Hat og Glæden over, at der fik Sørensen den Dukkert: nu havde han regnet med at blive Sogneraadsformand, øverst paa Listen som han stod, og saa kom han, takket være de personlige Stemmer, slet ikke ind i Sogneraadet, ja, det havde han inderlig godt af.

En Regenskammerat sagde engang til mig for 15 Aar siden: "Skulde jeg, Peter Jensen med de røde Skægstubbe, opstaa til et evigt Liv!!" Og saa grinede han.

Vi jævne Mennesker i dette fede fredelige ligevægtige Land, forlanger vi stort andet af Tilværelsen end, om vi kan have det godt (“Helbredden, det er jo dog det meste af det”) faa vore Børn et lille Trin højere paa den sociale Stige end vi selv er naaet til, opleve, at det gaar de Folk, der irriterer os, en bitte Smule ilde, og saa ellers faa Lov til at dø i en god Stund uden alt for stor Viderværdighed — et jævnt og muntert virksomt Liv paa Jord?

Og ude i den store vilde Verden, se bare, hvad Bagateller Mænd slaar ihjel for og lader sig slaa ihjel for i disse Aar! Menneskeliv rangerer sandelig ikke højt paa Kurslisterne, hverken andres eller ens eget! Hvad sagde ikke Husmanden, da Grisen fik Stivkrampe: “Havde det endda været dig, Mutter! en ny Kone kan man da faa gratis hvad Dag man vil, men hvor faar jeg et nyt Svin fra?”

Men om han nu var bleven taget paa Ordet — ja, saa var det strax en anden Sag. Det sker jo, at Døden gaar os brutalt nær og tager noget fra os, vi synes, vi ikke kan miste. Og saa siger dog et sindigt gammelt Ord sit taktløse: “Tiden læger alle Saar” og faar som Regel ret. Og den, der stod stum eller skrigende fortvivlet ved den dyrebare Ægtefælles aabne Grav sidder trøstet og lykkelig et Par Aar efter med en ny ved sin Side.

Hvem glemmer Blaumüller det Vers i “Agnete og Havmanden”:

Saa ussel var Verden. Saa trøstesløs.

Saa grim, prosaisk og skiden.

Til Lykken alt for umaadelig stor,

til Sorgen og Smerten for liden.

Endog i det yderste Spadekast,

naar Mulden blev klappet om Kisten fast,

laa Hverdagens Smuds og grinte,

saa Lidelsens Adel brast.

— Og dit lille Barn, der døde, husker du det? Ja, det gør du naturligvis. Og alligevel, hvor er det længe siden! man husker jo ikke engang sig selv fra saa længe siden.

Ak, vi er Timelighedens Børn. Og er det saa ikke haabløst og Narrestreger at ville paanøde os en Evighed?

Man kan engang imellem gribes af en Følelse af, at den egentlige Ulykke i Verdens Ulykkelighed, er, at Verden ikke er ulykkelig. “Naar bare man er tilfreds!” siger Folk, men dertil maa svares, at det kommer dog ogsaa noget an paa, hvad det er, man er tilfreds med. Om Ørneungen Claus fortæller Pontoppidan, den, der var voxet op i Hønsegaarden og efter et Forsøg paa en Flugt i Frihed søgte tilbage til Hønsene igen; “for det nytter ikke at have ligget i et Ørneæg, naar man er ruget ud i Hønsegaarden.”

“Saa er vi alle Kongebørn”, synger Grundtvig, men hvad kan det hjælpe, naar vi ikke bryder os om at være det — naar vi allesammen har hver sin private Mrs.-Simpson-Udgave, der faar os til at give en god Dag i Kronens hellige Glans!

Jeg husker for mange Aar siden en yndig 4-Aars Pige snuble over en Sten og slaa sig en Bule i Panden; blandt de mange Trøstere, der rykkede frem, var ogsaa Bedstemor: Og nu skal Bedstemor fortælle sin lille Pige — ja, hvad vil du helst have: Eventyret om Rødhætte eller Eventyret om Snehvide? hvortil den lille udhulkede: a vil helst ha en Støk Chokolade?

Sommetider synes jeg Gud staar der saa fattig og tilbyder os Opstandelsens rige Eventyr, mens vi alle sammen helst bare vil have et Stykke Chokolade.

Gad vidst, gad vidst, gad vidst, om der ikke har været Tider, da Menneskene har været i nogen Maade anderledes indstillede; jeg fristes til at sige: har haft en større Virkelighedssans; bedre kunnet gennemskue det haandgribeliges Blændværk og derfor rakt efter noget, som der var en større Garanti for end Sansernes upaalidelige? Dette Liv kan ikke kaldes Liv, har Slaverne følt, som Paulus talte til. Skal Retfærdigheden findes, maa der være en anden Verden end denne, har han tænkt, Abessiniens Finansminister, han, som Filip mødte paa Vejen og fik døbt. Og naar Morten Luther var rigtig jublende glad, har han i denne Glæde fornummet et Strejf, der vel maatte forsvinde, fra en Sol, der aldrig forgik.

Men maaske er heller ikke vor Slægt saa utilgængelig for Opstandelsens Evangelium, som det kan synes for et overfladisk Blik. Hvorfor skulde ikke andre have det, som jeg selv — jeg er jo selv en af Folket, som Hitler siger. Hvorfor skulde ikke ogsaa Lokomotivfører Petersen have paa Instinktet, at Livet er noget andet end at køre hen ad to Skinner om Morgenen og tilbage ad dem igen om Aftenen. Hvorfor skulde Vaskekone Enkefru Simonsen ikke have en Anelse om, at naar hun har slidt sig op for Børnene og de er blevet store og har forladt hende og hun er død i de Gamles By og lykkelig begravet og Børnene ligesaa engang, saa, saa, saa først bliver der rigtig Tid og Lejlighed for dem til at være sammen med hinanden. Og hvorfor skulde Redaktør Olsen, naar han i en stille Stund lader sine ellevetusinde Artikler passere Revy for sig ikke kende til at Suk af Dybsens Nød, et Suk efter Syndernes Forladelse?

Italienerne brænder Abessinierne levende i disses egen Hovedstad, Spanierne holder Inkquisition paa hinanden, Europa staar bøjet over Slibestenen og hvæsser Kniven, det vil begaa Harakiri med — — “Man skal fodre sine Karudser og gøre sin Whisky stærkere”, foreslog Gustav Wied. Vi er dog endnu nogle Stykker, der synes, at ogsaa andre Forholdsregler maa forsøges. Nogle Stykker, der med Hjerner og Hænder vil kæmpe for Bevarelsen af de rige Værdier, Jordan trods alt ligger inde med, og som vil raabe til Gud om, at han, den Dag Huset brænder, vil bøje sig ned og bjerge dem. Og som føler, at ogsaa i os, de enkelte — ja, for saadan er jo Mennesket, det oprejste, skabt: med Fødderne maa vi ælte i Jordan vort Liv igennem, men Panden bærer vi løftet i det Verdensrum, der er Stjernernes. Hvor meget vi hører Støvet til og Døgnet til, — blot vi lukker Øjnene op, ser vi dog lige ud i Uendeligheden. Der er i os allesammen et Noget, der hører denne Uendelighed til og som ikke vil vide af Afsluttelse. Jo mere meningsløst Livet ter sig om os, des voldsommere hungrer vi efter en Mening, jo dybere vi styrter i Angst og Nød, des mere lidenskabeligt kan Sjælen haabe paa Underets Vingekraft, og i Glædens høje Øjeblikke — oh, uforlignelige Ord af Nietzsche: denn alle Lust will Ewigkeit, will tiefe tiefe Ewigkeit

Paaskeklokkerne kimer over Lande. Aah, hvad enten der er faa eller mange Øren til begærligt at lytte til deres Klang, det er godt de er her. De siger Ja til Længslen, hvor den rækker sig mod dem, de kalder paa den, hvor den kun rører sig svagt, de kalder ad den, hvor den slet ikke er; de kalder saa mindeligt, saa den maaske kan vorde. Der var et Menneske, synger de, han var saa fuld af Liv, at Døden ikke kunde holde ham, ikke Liv i den Forstand, at han vilde udfolde sig og erobre og tyrannisere, nej, saa rig paa Liv var han, at han havde Raad til at give Afkald paa alt det for i Stedet at byde og tjene og vise Godhed. “Saadan er Gud” sagde han, og det maa jo være sandt, for han kunde magte Døden, og hvem kan det uden Gud. Mennesker, Mennesker, synger Klokkerne, lær af hans Sindelag, tag mod hans Tjeneste, lad jer opvarte af ham, lad jer bære og fylde af ham, saa faar I Del i hans Guddomskraft, saa kan ogsaa I overvinde Døden og naa til Evighedslandet bag Hav. Kristus er opstanden, Kristus er opstanden, aah, hvilken Glæde midt i Verden, synger Klokkerne.